

ARHIVSKI PABERKI O BORISU ZIHERLU IN NJEGOVIH PREDNIKIH

Borisov ded, Franc Zihlerl, je bil rojen 29. 7. 1851 v Lipici pri Škofji Loki, v vulgo Vodnikovih kajži. Bil je tretji otrok Jurija Zihlerla (roj. 1823) in Maruše, rojene Triller (1826). Leta 1880 se je Franc Zihlerl poročil z Nežo Hobjan iz Selc nad Škofjo Loko, rojeno 15. 1. 1850. Imela sta tri otroke: Franc je bil rojen 1881, Janez 1883 in je že leta 1884 umrl, in Frančiška rojena 1885 in umrla že 1886.

Spomladi 22. 3. 1886 je Francu umrla žena Neža in se je 10. 11. 1886 drugič poročil s Frančiško Hobjan, verjetno mlajšo sestro pokojne Neže, saj sta bili obe iz Selc št. 27. Frančiška je bila rojena 11. 1. 1854. Iz tega drugega zakona je bil najstarejši Jožef, rojen 7. 3. 1887 — Borisov oče. Franc Zihlerl, Borisov ded,

je bil lastnik hiše v Kapucinskem predmestju 14.¹

Franc Zihlerl je to hišo, po domače pri Jakobu, pri Francetu, pri Maruščniku, do pred leti gostilna pri Tonetu, kjer je sedaj sodnik za prekrške. Titov trg 11, kupil leta 1883 od Marije Dolenc iz Trsta.²

Borisov oče Jožef, pozneje tudi Jožko, je bil rojen že v Kapucinskem predmestju 14, sedaj Titov trg 11. Pet razredov osnovne šole je opravil v Loki. V šolo so ga vpisali 18. 9. 1893 in jo je zaključil 25. 7. 1898 z odpustnico za gimnazijo v Kranju.³ Bil je vsa leta »sposoben«, celo »vrlo sposoben« učenec.⁴ Postal je sodni uradnik. Od Antona Kašmana je kupil 10. aprila 1917 za 14 000 kron hišo na Mestnem trgu — Mesto 21, sedaj Mestni

Sokolski naraščaj v letu 1919 — stojijo: Franc Poljanec, Ciril Puta, J. Fermentin, Matko Hafner, Jože Pecher, nepoznani, V. Seliškar, Valentin Zaletel; sedijo: Janko Primožič, Boris Zihlerl, Miloš Zihlerl, vadiitelj Avgust Blaznik, Vilko Grundner, Metod Puta, G. Brüfach, Peter Poljanec; ležita: B. Žigon, Boguš Burdych

trg 18. Po domače se je pri hiši reklo: Golè, Korle, Lukež, Kašman, danes pa poznamo ime pri Savniku, s trgovino Moda v pritličju. Ziherl je plačal 12 000 kron takoj, 2000 pa sta v pogodbi naredila tako, da jih bo dal »po končani vojni in najkasneje, ko se vrne iz vojaške službe«. Do takrat je smel hišo uživati Kašman, ki je plačeval tudi davke, moral pa je od prejetega denarja plačevati Ziherlu obresti. Leta 1918 je bila hiša tudi zemljknižno prepisana na Josipa Ziherla. Ziherl je bil lastnik hiše do 7. junija 1921, ko je hišo za 175 000 kron prodal Vaclavu Palečku iz Gorenje vasi, ta pa že 7. oktobra 1921 naprej Antonu in Marici Savnik. Seveda moramo pri vsoti 175 000 kron že računati s povojnimi »jugoslovanskimi« kronami. Hiša v času, ko je bila v Ziherlovi lasti, ni bila obremenjena in jo je Jožko prodal verjetno zaradi preselitve v Ljubljano.⁵ O Jožku tudi vemo, da je bil kljub mladim letom že jeseni 1905 med ustanovitelji loškega Sokola.⁶

Starši Borisove mame Ane Kobav, tudi Kobal, rojene 28. 7. 1887 v Škofji Loki, Mesto 64, so bili Valentin Kobav, zidar, in Katarina Demšar. Če pogledamo rod po Katarini Demšar nazaj, vidimo, da so Demšarji bili nekaj časa lastniki hiše Mesto 64, po domače pri Slugovcu ali pri Urbanu, pozneje tudi pri Berkfirerju na Lontrku — Spodnjem trgu, sedaj h. št. 21. Janez Demšar po poklicu kovač, rojen v Loki 20. 6. 1832 je kupil to hišo na licitaciji leta 1863 od Franca Fojkarja. Umril je Janez že leta 1878 in naslednje leto 1879 je hiša prešla v tuje roke Ljubljančanke Terezije Maurer. Janez Demšar se je 5. 2. 1854 poročil z Antonijo Fojkar, tudi iz Škofje Loke. Katarina je bila njun peti otrok, rojena 29. 4. 1866. Ta Katarina je bila mati Ane Kobav.⁷

Po Kobavovi liniji je rod težje slediti. Valentin Kobav (Kobal) je bil rojen 12. 2. 1863 v Kapucinskem predmestju 20, v stari Prajerci, pri Moharju, pozneje pri Ogrinu, danes Titov trg 6. Bil je nezakonski sin gostje Lucije Kobav, rojene 13. 12. 1834 v Puštalu. Valentin se je 25. 10. 1886 poročil z že omenjeno Katarino Demšar. Ženin in nevesta sta morala »kupiti« leta — polnoletnost. Prvi sin Valentin je bil, kot kaže, rojen že pred poroko 18. 12. 1885, čeprav ni to nikjer zabeleženo v ženitovanjskem zapisniku. Ana, Borisova mati, je bila drugorojena 28. 7. 1887. Zanimivo je, da je ženin Valentin stanoval ob poroki na Lontrku

64, v bivši Demšarjevi hiši, nevesta Katarina pa je bivala nekaj časa v Mestu št. 21, danes Mestni trg 18, to je v hiši, ki jo je pozneje kupil Jožko Ziherl, kot smo že omenili. Nekaj časa pa je nevesta stanovala tudi na Studencu št. 9, danes Jegorovo predmestje 27. Ob popisu prebivalcev 1890 so Kobavi že gostovali v Karlovcu št. 47, pri Pavšku ali v Firbarjevi »ta zgornji stričevi hiši«, danes Poljanska cesta 10.⁸

Boris je bil rojen 25. 9. 1910 v Trstu. Starša Jožko Ziherl, pisarniški oficiant, in Ana Kobav, kontoristinja, sta se poročila šele 6. 9. 1913 v Škofji Loki. V Zapisniku pri spraševanju ženinov in nevest pred oklici piše, da je ženin bil pri očetu v Kapucinskem predmestju 14, nevesta pa je bila prej v Trstu, zadnjih 6 tednov pa je preživela pri starših v Karlovcu 47. V izpraševalnem zapisniku je sin Boris že omenjen. Mladoporočenca sta zaprosila tudi za spregled dveh oklicev, ker je šel pred poroko ženin še na orožne vaje.⁹ Med leti 1913, po poroki, do leta 1917 Ziherlove družine nisem zasledil v Škofji Loki.

Borisovo redno šolanje se je pričelo leta 1917 v Škofji Loki. Na prošnjo staršev je opravil 17. septembra 1917 na loški osnovni šoli zasebno preizkušnjo čez prvi razred in se je v letu 1917/18 vpisal v drugi razred.¹⁰ Petrazredno deško ljudsko šolo je obiskoval do konca 5. razreda v letu 1920/21. Uspeh je imel vsekozi zgleden. V 4. razred je bil v tretjem četrtletju neredovan zaradi očesne bolezni. V 5. razredu je pripomba, da je kratkoviden. Spričevala kažejo, da je bil tudi zglednega vedenja in je rubrika opomb prazna, pri drugih učencih pa je zapisano: se potepa, pretepač, laže, ušel na izletu, nedostojno obnašanje, itd.¹¹

Kljub temu, da je Borisov oče kupil hišo na Placu, so v njej stanovali le nekaj časa. V šolskem letu 1917/18, ko je bil Boris v 2. razredu, so stanovali v Mestu 119, danes Mestni trg 37, južno od hiše, kjer je sedaj Služba družbenega knjigovodstva in Krajevna skupnost. V šolskem letu 1918/19, ko je bil Boris v 3. razredu, so se vselili v svojo hišo, kjer so stanovali še nekaj časa v šolskem letu 1919/20 (Borisov 4. razred), ko so se med šolskim letom odselili h Kocelitu, Mesto 117, sedaj Mestni trg 49, hiša severno od SDK in KS. Tudi ko je bil Boris v letu 1920/21 v 5. razredu, so stanovali še pri Kocelitu. Ker je šel Boris naprej v šole, ga v loški »ponavljalni šoli« ne zasledimo več.¹²

Pet razredna deska ljudska šola v Škofji Loki

Dežela: Kranjska

Šolsko leto: 1916/17

Šolski okraj: Kranj

Kat. št.: 52

Preizkusno izpričevalo.

Liberl Boris

rojen dne 25. septembra 1910 v Trstu
na Primorskem rim. katol. veroizpovedanja, zasebni
učenec, je delal dne 17. septembra 1917 na tukajšnji ljudski šoli zasebno
preizkušnjo iz učiva prvega razreda, skupine, oddelka
in prejel o uspehih iz posameznih učnih predmetov naslednje rede:

Veronak	prav dobro
Branje	dobro
Pisanje	prav dobro
Slovenski učni jezik	prav dobro
Nemški jezik	
Računsko in geometrijsko oblikovalstvo	prav dobro
Prirodopis in prirodoslovje	
Zemljepis in zgodovina	
Risanje	
Petje	prav dobro
Telovadba	prav dobro
Ženska ročna dela	
Neobvezni učni predmeti:	
Zunanja oblika pisarnih izdelkov	

Ta preizkušnja se je po § 206. zakonodnega koleškega in učnega reda opravila na izredno
prošnjo staršev v ta namen, da učenec lahko vstopi
v drugi razred enako urejene obč. ljudske šole.
Na podlagi tega izpričevala se sme zgoraj imenovani učenec sprejeti v drugi
razred, skupine, oddelak enako urejene obč. ljudske šole.

Vodstvo pet razredne deske ljudske šole
v Škofji Loki dne 17. septembra 1917.

Uradni pečat:

Izpravevalci (izpravevalka):

Ant. Čurjek
Vida Blasiuh

VIRI

1. Status animarum I. in II., Lipica in Kapucinsko predmestje. — 2. Temeljno sodišče v Škofji Loki, Zemljiška knjiga za k. o. Škofja Loka, vložek št. 230. — 3. Osnovna šola Škofja Loka = O. š. Šk. L., fasc. 9, Šolska matica A 1893 - 1910. — 4. O. š. Šk. L., fasc. 38. Katalogi učencev v šolskih letih 1890—1906. — 5. Glej op. 2, vložek št. 36. — 6. Spominski spis Sokolskega društva v Škofji Loki ob 25-letnici 1906—1931, založil škofjeloški Sokol 1931, str. 15. — 7. Status animarum II, Mesto; France Štukl, Knjiga hiš za Škofjo Loko in predmestja, rokopis v

Arhivu v Škofji Loki. — 8. Župni arhiv Škofja Loka, Zapisniki pri izpraševanju ženinov in nevest pred oklici, 1886. — 9. Status animarum II; Popisi prebivalcev 1880 in 1900; Zapisniki pri izpraševanju ženinov in nevest pred oklici 1913. — 10. O. š. Šk. L., fasc. 12. Ocenjevalni dokumenti učencev 1917—1960, prizkusno spričevalo 1917. — 11. O. š. Šk. L., fasc. 41 in 42, Katalogi učencev v šolskih letih 1917—1923. — 12 glej op. 7; in Knjiga hiš... —

Opomba: Vsi viri, razen op. 2. in 5, so v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, Enota Škofja Loka = ZAL Šk. L.